

Verkenkend natuuronderzoek zonnepark Oosterhout

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet-
en regelgeving voor natuur

Sweco Nederland B.V.
Onderwerp

Verkennd natuuronderzoek
zonnepark Oosterhout

Projectnummer

51005401

Klant

Groendus B.V.

Versie

D1

Datum

17-01-2023

Auteur

Anne Paulusse

Document referentie

NL23-648800269-40845

Gecontroleerd door

Layze Hoogland

Vrijgegeven door

Maarten Mouissie

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Kader van het onderzoek	4
1.3	Biodiversiteit	4
1.4	Ligging en beschrijving plangebied	4
1.5	Voorgenomen ingreep.....	7
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	8
2.1	Toetsingskader.....	8
2.2	Inventarisatie	8
2.3	Analyse van de mogelijke effecten	9
2.4	Conclusie.....	10
3	Wet natuurbescherming: soortenbescherming	11
3.1	Toetsingskader.....	11
3.2	Methode	13
3.3	Planten	13
3.4	Vleermuizen	14
3.5	Grondgebonden zoogdieren	15
3.6	Vogels	17
3.7	Amfibieën en reptielen	20
3.8	Vissen.....	21
3.9	Ongewervelden	21
4	Natuurbeleidskaders.....	22
4.1	Toetsingskader.....	22
4.2	Inventarisatie	23
4.3	Analyse van de mogelijke effecten	24
4.4	Conclusie.....	24
5	Conclusies	25
5.1	Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden.....	25
5.2	Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming	25
5.3	Natuurnetwerk Nederland	26
6	Kansen voor biodiversiteit	27
	Referenties	30

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Groendus B.V. is voornemens een zonnepark te realiseren op een nu aanwezig weiland te Dorst (gemeente Oosterhout). Sweco Nederland B.V. is daarom gevraagd een verkennend natuuronderzoek uit te voeren. Dit met als doel een toetsing van de voorgenomen ontwikkeling aan de actuele wet- en regelgeving voor natuur (Wet natuurbescherming) om mogelijke schadelijke effecten van deze werkzaamheden op beschermde flora en fauna en beschermde (natuur)gebieden vast te stellen.

1.2 Kader van het onderzoek

We toetsen de voorgenomen werkzaamheden aan de wet- en regelgeving voor natuur binnen de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden;
 - Soorten(bescherming).
- Provinciaal beleid:
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN) en eventueel gebieden buiten het NNN.

We richten ons met het verkennend natuuronderzoek op het verkrijgen van een eerste inzicht in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied. Ook beoordelen we de noodzaak tot het nemen van vervolgstappen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en andere, nadere procedures. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

1.3 Biodiversiteit

Bij Sweco zien wij biodiversiteit als onlosmakelijk onderdeel van een duurzame gebieds-ontwikkeling. Het is essentieel voor een gezonde, aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving voor mens, plant en dier. In onze visie zijn er bij elke ruimtelijke ontwikkeling mogelijkheden om natuurinclusief te ontwerpen, bouwen en handelen om zo de biodiversiteit te stimuleren. Wij geven in hoofdstuk 5 de conclusies over de wet- en regelgeving. Hierna volgt in hoofdstuk 6 een vrijblijvend advies op hoofdlijnen op welke wijze biodiversiteit toegepast en/of geoptimaliseerd kan worden in uw project. Wij staan u graag bij om adviezen over bijvoorbeeld groeninrichting in een vervolgtraject te concretiseren en vorm te geven.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen in Dorst (gemeente Oosterhout), ten westen van het centrum van Dorst en ten oosten van het bedrijventerrein Hoogeind te Breda. Het betreft een agrarisch landschap bestaande uit een weide en een maisakker, met enkele sloten. Het plangebied wordt begrenst door een houtwal ten westen en enkele bomen ten zuiden van het plangebied. In figuur 1.1 is een globale impressie van de huidige inrichting van het plangebied weergegeven. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.2. De plantekening van het nieuwe zonnepark is weergegeven in figuur 1.3.

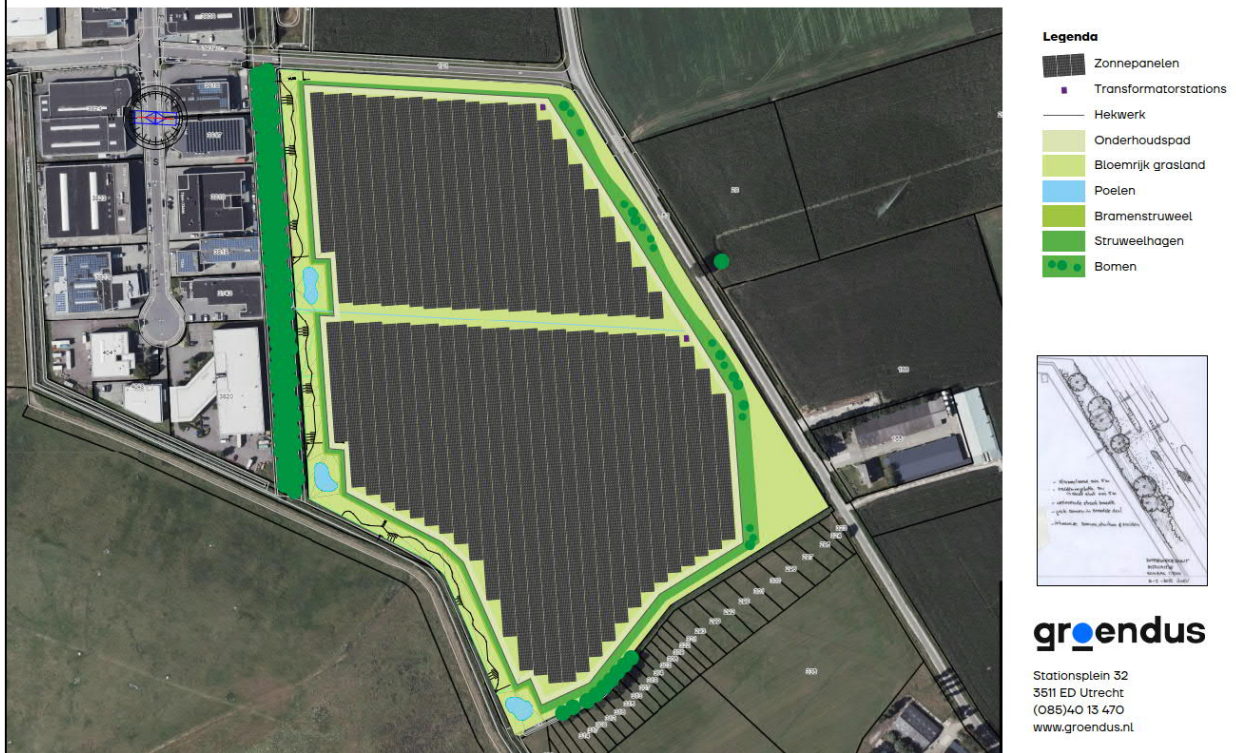

Figuur 1.1 Globale impressie huidige inrichting van het plangebied.

Figuur 1.2 Ligging van het plangebied (rood omlijnd) in de omgeving van Oosterhout.

Zonnepark Dorst Ontwerp en landschappelijke inpassing

Figuur 1.3 Ontwerp en landschappelijke inpassing van het planvoornemen.

1.5 Voorgenomen ingreep

Groendus B.V. is voornemens een zonnepark te realiseren op agrarisch land te Dorst.

Het terrein bestaat nu voornamelijk uit agrarische percelen en enkele sloten.

Om het plan te kunnen realiseren zullen er geen sloten worden gedempt of bomen worden gekapt. Naast de realisatie van een zonnepark zal er tevens een ecologische verbindingszone worden gerealiseerd in het westen van het plangebied. Deze zal enkele poelen, braamstruwelen en houtsingels gaan bevatten.

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats op grond van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudings-doelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behouds-doelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of respectievelijk uitbreidings- en verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden.

Om dit toetsbaar te maken, kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeurings-vereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb) en een vergunningsplicht voor projecten en andere handelingen, die (significant) negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb).

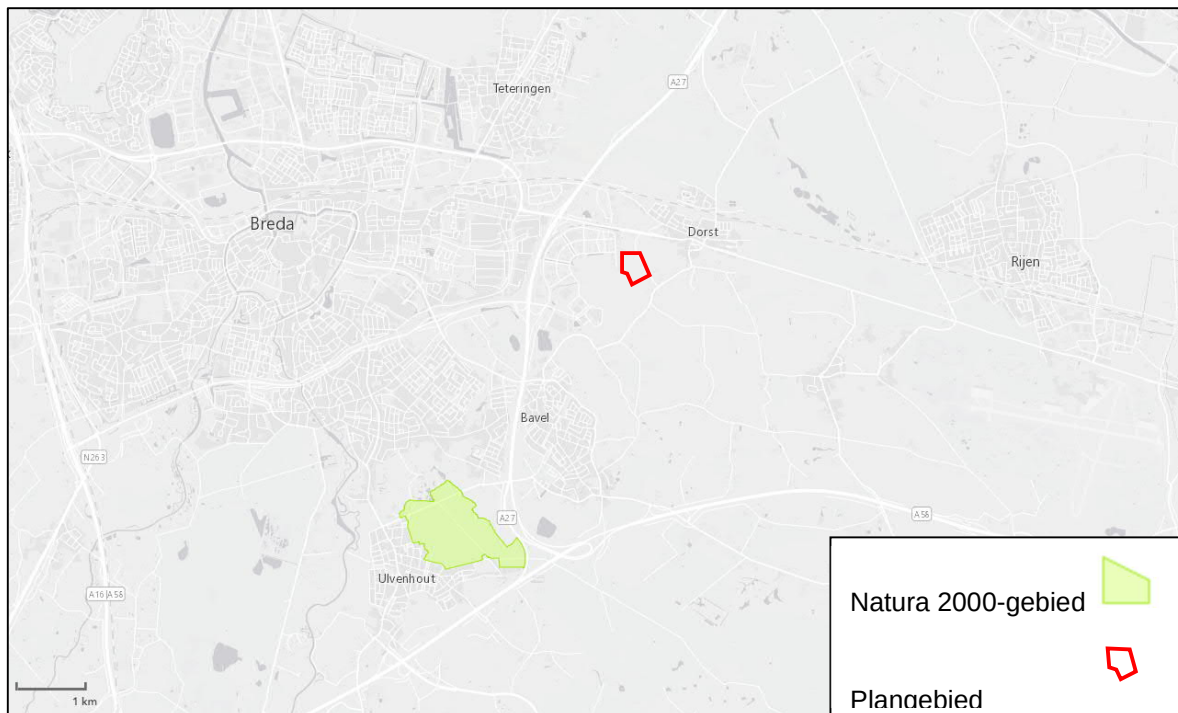
De Wet stikstofreductie en natuurverbetering voorzagt sinds 1 juli 2021 in een partiële vrijstelling van de vergunningsplicht voor stikstofemissies afkomstig van bouw- en sloopwerkzaamheden. Echter, op 2 november 2022 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan in de zaak over het Porthos-project en de bouwvrijstelling (ECLI:NL:RVS:2022:3159). Deze heeft geoordeeld dat de bouwvrijstelling niet gebruikt mag worden.

Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

In de navolgende paragrafen is op basis van de ligging van het projectgebied en reikwijdte van de effecten beoordeeld of er effecten op kunnen treden op Natura 2000-gebieden en zo ja, wat de benodigde vervolgstappen zijn.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de gebieden-database 'SynBioSys' van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) via het Alterra onderzoeksinstituut. Hieruit blijkt dat het Natura 2000-gebied het 'Ulvenhoutse Bos' het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is dat zich op een afstand van circa 3,7 km ten zuidwesten van het plangebied bevindt (figuur 2.1). Overige Natura 2000-gebieden bevinden zich op een grotere afstand van het plangebied (tabel 2.1).

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van meest nabij gelegen Natura 2000-gebied.

Tabel 2.1 Ligging van plangebied ten opzichte van Natura-2000 gebieden

Natura-2000 gebieden	Minimale afstand tot plangebied (km)
Ulvenhoutse Bos	3,7
Langestraat	13,1
Biesbosch	13,4
Regte Heide & Riels Laag	14,2
Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen	15,8
Kampina & Oisterwijkse vennen	20,8

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van Natura 2000-gebieden en maakt geen deel uit van het leefgebied voor kwalificerende habitat- en/of vogelrichtlijnsoorten van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. De Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten waarvoor de nabijgelegen gebieden zijn aangewezen, hebben tevens geen ecologische relatie met het plangebied. Van een (indirect) oppervlakteverlies van leefgebied van kwalificerende soorten in of buiten Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. Effecten ten gevolge van de werkzaamheden, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring, reiken maximaal tot enkele honderden meters ver. Deze kunnen vanwege de relatief grote afstand tot het Natura 2000-gebied (3,7 km) op voorhand worden uitgesloten. Tevens is er een snelweg gelegen tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied, hetgeen zorgt voor een barrièrewerking en een mate van geluidsverstoring.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt zeer waarschijnlijk gebruik gemaakt van verschillend materieel dat gepaard gaat met stikstofemissie. Deze emissie kan zich vrij gemakkelijk via de lucht over grotere afstand verplaatsen en zodoende een toename veroorzaken in stikstofdepositie op met name het Ulvenhoutse Bos. In dit gebied zijn diverse zeer stikstofgevoelige habitattypen met instandhoudingsdoelstelling aanwezig, namelijk H9120 Beuken-eikenbossen met hulst, H9160A Eiken-haagbeukenbossen en H91E0C Vochtige alluviale bossen. Gelet op de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in dit Natura 2000-gebied, zijn negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstof-depositie niet uit te sluiten. De uitvoering van een AERIUS-berekening om de negatieve effecten van de aanlegfase van het zonnepark in beeld te brengen is noodzakelijk.

Nadat het aangelegde zonnepark in gebruik is genomen zijn er in het plangebied enkel twee transformatorstations die aan staan, waarbij geen stikstof vrij komt. Een AERIUS-berekening om de negatieve effecten van de gebruiksfase in beeld te brengen is niet noodzakelijk.

2.4 Conclusie

Gelet op de relatief grote afstand tot nabijgelegen Natura 2000-gebieden, zijn directe effecten, zoals verdroging, vernatting, optische-, licht- en geluidsverstoring, op voorhand uitgesloten. Hierdoor is er geen noodzaak tot een nadere beschouwing op deze effectindicatoren.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt zeer waarschijnlijk gebruik gemaakt van verschillend materieel dat gepaard gaat met stikstofemissie. Aangezien een gedeelte van stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden voorkomen binnen een straal van 25 km afstand vanaf het plangebied, is niet uit te sluiten dat er geen effecten optreden door de voorgenomen plannen. Een stikstofdepositieberekening is noodzakelijk om de mogelijke effecten van stikstofdepositie inzichtelijk te maken.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Hierbij worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.):

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn*- en *Habitatrichtlijn*soorten geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet Natuurbescherming.

In provincie Noord-Brabant geldt voor ruimtelijke ingrepen een vrijstelling voor soorten uit de soortgroepen zoogdieren (*aardmuis*, *bosmuis*, *dwergmuis*, *dwergspitsmuis*, *egel*, *gewone bosspitsmuis*, *haas*, *huisspitsmuis*, *konijn*, *ondergrondse woelmuis*, *ree*, *rosse woelmuis*, *tweekleurige bosspitsmuis*, *veldmuis*, *vos*, *wild zwijn* en *woelrat*) en amfibieën (*bruine kikker*, *gewone pad*, *kleine watersalamander*, *meerkikker* en *bastaardkikker*).

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geldt een ontheffingsplicht. Een ontheffing kan alleen worden verleend, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is mogelijk om ten aanzien van de categorie Andere soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wnb, mits de voorgenomen activiteit als zodanig in de gedragscode is beschreven. Er is dan geen ontheffingsplicht van toepassing.

Naast bovengenoemde verbodsartikelen bevat de Wnb een algemeen geldende zorgplicht. Deze zorgplicht is te allen tijde van toepassing en geldt ook voor niet beschermde flora en fauna:

Zorgplicht (artikel 1.11)

- lid 1) Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
- lid 2) De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - onderdeel a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - onderdeel b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden geveegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - onderdeel c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
- lid 3) Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

3.2 Methode

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. Hierbij maken we onderscheid tussen het bronnenonderzoek en een verkennend veldbezoek. Op basis hiervan volgt een habitat-geschiktheidsbeoordeling.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- landelijke (digitale) verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF);
- regionale verspreidingsatlassen.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 5 augustus 2021 door Layze Hoogland, een deskundig ecooloog van Sweco.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling wordt een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen) en/of het geschikte biotoop beïnvloed wordt door de voorgenomen activiteit. Hieruit wordt duidelijk voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel ontheffingsplicht in het kader van de Wnb noodzakelijk is. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wnb beschermde planten- en diersoorten. Niet-beschermde Rode lijstsoorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen, zoals diverse soorten paddenstoelen en vaatplanten, worden niet in het onderzoek betrokken omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wnb.

3.3 Planten

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens ontbreken binnen het plangebied waarnemingen van planten die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming. In de omgeving van het plangebied is echter wel de beschermde drijvende waterweegbree, katuizer anjer, knolspirea en ruw parelzaad (Andere soorten, art. 3.10 Wnb) aangetroffen, op een afstand van 870 meter tot 1,5 km van het plangebied.

Beschermde planten betreffen veelal (zeer) zeldzame soorten die doorgaans specifieke habitateisen aan hun groeiplaats stellen, meestal gekenmerkt door een gering verspreidingsgebied. Het plangebied bestaat uit intensief gebruikt agrarisch grasland en maisakker, en voldoet hiermee niet aan de eisen die eerdergenoemde soorten stellen aan hun groeiplaats. Op de akkerranden groeien algemene, voedselrijke soorten, zoals grote brandnetel en gewone berenklaauw. Beschermde soorten kunnen hiertussen geen stand houden en worden weggeconcentreerd.

Drijvende waterweegbree, kartuizer anjer, knolspirea en ruw parelzaad of overige beschermde soorten zijn dan ook niet waargenomen in het plangebied. Gezien het aanwezige biotoop en op basis van bestaande bekende verspreidingsgegevens, is het plangebied ongeschikt als groeiplaats voor beschermde flora.

Effectenanalyse

We kunnen het voorkomen van beschermde flora op voorhand uitsluiten. Dit op basis van bekende verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikte groeiplaatsen binnen het plangebied. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

3.4 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit bestaande gegevens blijkt de gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger voor te komen in de omgeving van het plangebied. Onder de Wet natuurbescherming zijn alle vleermuissoorten strikt beschermd conform bijlage IV van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5 Wnb).

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn typisch een gebouwbewonende soorten. Deze soorten verblijven onder andere in spouwmuren of onder dakpannen, mits deze over een geschikt micro-klimaat beschikken. Binnen het plangebied is echter geen bebouwing aanwezig, die kan dienen als vaste verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen is door voorgenoemde redenen uit te sluiten.

Vleermuizen maken soortafhankelijk naast bebouwing onder andere gebruik van oude bomen met holtes en spleten als rust- en voortplantingsplaats. Op de grens met het plangebied zijn bomen aanwezig. Tijdens het verkennend onderzoek zijn er geen bomen met geschikte invliegopeningen aangetroffen. De meeste bomen die grenzen aan het terrein betreffen jonge bomen, voornamelijk wilgen, of struiken, zoals sleedoorn en meidoorn die dicht op elkaar staan. Deze bomen en struiken vormen niet de juiste basis om als vaste verblijfplaats voor vleermuizen te kunnen dienen. Enkele bomen die in de omgeving van het plangebied staan zijn ouder en groot genoeg om mogelijk te dienen als verblijfplaats. Het betreffen echter vitale bomen, waarin geen geschikte holtes voor vleermuizen aanwezig zijn. Daarnaast zijn er voor deze bomen geen kapvoornemens.

Vleermuizen maken als vliegroutes gebruik van lijnvormige structuren en elementen, zoals bijvoorbeeld bomenlanen, bomenrijen, houtwallen en watergangen. Met name voor het verbinden van foerageergebieden met verblijfplaatsen zijn deze elementen van belang voor vleermuizen als functioneel leefgebied. Binnen het plangebied zijn enkele (smalle) sloten aanwezig. Op de grens ten westen van het plangebied is een houtwal aanwezig. De houtwal bestaat uit enkele bomen en struiken. Deze houtwal wordt halverwege onderbroken door een weg Koutereind. Ten noorden van het plangebied loopt deze houtwal nog circa 260 meter door naar het noorden, richting de Tilburgseweg. De houtwal vormt een geschikte vliegroute voor vleermuizen. Echter sluit de houtwal niet zeer goed aan op andere lange en ononderbroken bomenrijen. De houtwal is tevens buiten het plangebied gelegen en zal door de voorgenomen werkzaamheden niet worden aangetast.

Desondanks kan op de houtwal mogelijk verstoring optreden in de aanlegfase in de vorm van lichtverstoring (door de inzet van bouwlampen) of geluidsverstoring (door de inzet van zwaar materieel). Dit dient te worden voorkomen, door tijdens de schemer en in de nacht geen werkzaamheden uit te voeren, danwel te voorkomen dat er lichtuitstraling op houtwallen of bomenrijen plaatsvindt. Mits de hierboven genoemde maatregelen in acht worden genomen, is aanvullend onderzoek naar vleermuizen niet noodzakelijk.

Naast de aangrenzende houtwal zijn er enkele smalle sloten binnen het plangebied mogelijk onderdeel van een vliegrouete van vleermuizen. Deze kleine watergangen liggen met name aan de buitenzijden van het terrein en zullen tevens behouden blijven. Er zijn in de directe omgeving beperkte aanwezige alternatieve vliegrouetes aanwezig in de vorm van aaneengesloten bomenrijen en watergangen. Hierdoor zijn de lijnvormige structuren binnen het plangebied geen onderdeel van een essentiële vliegrouete.

Geschikt jachtbiotoop voor vleermuizen bestaat uit (half)hoge, insectenrijke (kruidenrijke) vegetatie. Het plangebied zelf bestaat uit landbouwgrond en enkele sloten. Het plangebied kan dienen als foerageergebied, maar dit is zeer beperkt aangezien het terrein zeer intensief wordt beheerd en er maar een beperkt aantal soorten planten en daardoor ook insecten voorkomen. Een functie van het plangebied als essentieel foerageergebied is daarom op voorhand uitgesloten.

Effectenanalyse

De aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen is uitgesloten, aangezien er geen bebouwing en geen geschikte bomen met holtes aanwezig zijn in het plangebied.

Op de te behouden houtwal en watergangen kan mogelijk verstoring optreden tijdens de aanlegfase in de vorm van lichtverstoring (door de inzet van bouwlampen) of geluidsverstoring (door de inzet van zwaar materieel). Dit dient te worden voorkomen door tijdens de schemer en in de nacht geen werkzaamheden uit te voeren. Mits de hierboven genoemde maatregelen in acht worden genomen, is aanvullend onderzoek naar vleermuizen niet noodzakelijk.

Het is aannemelijk dat vleermuizen foerageren in het plangebied. Aangezien deze functie behouden blijft en het geen essentieel foerageergebied of vliegrouete zal vormen, is aanvullend onderzoek naar beide functies niet noodzakelijk.

3.5 Grondgebonden zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens zijn waarnemingen bekend van grondgebonden zoogdieren die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming. Het betreft waarnemingen van de wezel en bunzing (Andere soorten art. 3.10 Wnb) uit de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is beoordeeld op typische elementen, die kunnen duiden op de aanwezigheid van rust- en voortplantingsplaatsen evenals geschikt biotoop. Het plangebied bestaat uit agrarisch landschap, met een weide en een maisakker.

Het plangebied is geschikt voor diverse algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, zoals de haas, ree, egel, vos, het konijn en diverse soorten (spits)muizen. Voor deze soorten geldt echter een vrijstelling van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. De zorgplicht is echter ten alle tijde van toepassing voor alle in Nederland wild levende soorten.

De bunzing en wezel komen voor in de omgeving van het plangebied. Daarnaast kan de hermelijn mogelijk voorkomen in de omgeving. De bunzing en hermelijn leven in gebieden met een kleinschalig karakter en een afwisseling van verschillende landschapselementen met structuurrijke plekken en watergangen met begroeide oevers om langs te foerageren. De wezel leeft bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap maar komt ook voor in bossen en akkerland. Ze hebben veel dekking nodig in de vorm van bosschages, houtstapels of heggen, om in te kunnen schuilen en te kunnen foerageren.

Het plangebied is maar zeer beperkt geschikt als leefgebied voor de kleine marterachtigen, aangezien er maar beperkte dekking in het plangebied aanwezig is. De oevers van de smalle watergangen bevatten geen hoge begroeiing en het akkerland zelf bevat tevens geen tot weinig dekking door het ontbreken van heggen, houtstapels en overhangende vegetatie in greppels. Het plangebied kan dienst doen als onderdeel van het foerageergebied, echter is het niet geschikt genoeg om als essentieel foerageergebied te dienen, vanwege het intensieve beheer van het plangebied.

De aanwezige houtwal ten westen van het plangebied kan wel onderdeel zijn van het leefgebied van kleine marterachtigen, bunzing, hermelijn en wezel. Deze houtwal is net buiten het plangebied gelegen en zal niet door het planvoornemen worden aangetast. Daarnaast wordt vanuit het planvoornemen deze houtwal versterkt als leefgebied voor deze soortgroep, door de aanleg van een ecologische verbindingzone aan de westelijke zijde van het plangebied. Deze zal samen met de houtwal meer dekking gaan bieden en meer foerageergebied door de komst van enkele poelen, een houtsingel en braamstruweel. Het plangebied zal dus door deze voorgenomen ontwikkeling juist geschikter worden als leefgebied voor de bunzing, hermelijn en wezel.

Daarnaast kan de steenmarter gebruik maken van het plangebied. Deze soort komt vooral voor in steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven en gebouwen. Verder is de soort te vinden in parklandschap, nabij dorpen, boerderijen en zelfs grote steden. De aanwezigheid van kleinschalige landbouw met voldoende groenstroken, bosjes, heggen, greppels en bermen is van belang voor het vinden van voedsel. Aangezien er geen stenige biotopen aanwezig zijn binnen het plangebied, worden verblijfplaatsen van de soort niet verwacht binnen het plangebied. Het plangebied kan beperkt een functie hebben als foerageergebied. De verblijfplaatsen van steenmarters kunnen in de omgeving aanwezig zijn in omliggende boerderijen. Aanwezigheid van de steenmarter kan vanwege deze reden niet op voorhand worden uitgesloten.

Effectenanalyse

Een functie van het plangebied als rust- en verblijfplaats voor beschermde, niet-vrijgestelde zoogdieren is op voorhand uit te sluiten.

We verwachten daarnaast dat algemene (beschermde) grondgebonden zoogdieren, zoals konijn, haas en muizensoorten, voorkomen in het plangebied. Voor deze soorten geldt echter een vrijstelling van ontheffingsplicht bij ruimtelijke ontwikkelingen. De zorgplicht is echter ten alle tijde van toepassing voor alle in Nederland wild levende soorten. We achten nader onderzoek naar overige grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

3.6 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Uit bestaande gegevens komen diverse waarnemingen naar voren van vogels met een jaarrond beschermd nestplaats. Binnen het plangebied zijn waarnemingen bekend van de buizerd. In de omgeving zijn onder andere waarnemingen aangetroffen van de buizerd, huismus, gierzwaluw, grote gele kwikstaart (overvliegend), ooievaar, roek, havik, sperwer, steenuil, kerkuil (overvliegend), wespendif (overvliegend) en ransuil (Vogelrichtlijnsoorten art. 3.1 Wnb).

Tijdens het verkennend onderzoek zijn geen nesten van vogels aangetroffen in bomen binnen en op de grens van het plangebied. Door de bladeren aan de bomen tijdens het veldbezoek is het echter niet geheel uit te sluiten dat er nesten van vogels in de houtwal ten westen van het plangebied aanwezig zijn. Dit kunnen echter geen nesten betreffen van vogels met een jaarrond beschermd nest, door de relatief lage bomen en struiken waaruit deze houtwal bestaat, is er geen goede basis voor de bouw van een horst of nest van een jaarrond beschermd vogel. Daarnaast zijn er geen kapvoornemens voor al deze bomen.

Tijdens het broedseizoen zijn de bezette nesten van vogels zonder jaarrond beschermd nest, wel beschermd.

De buizerd komt voor in de omgeving en binnen het plangebied (een soort met een jaarrond beschermd nest). Deze soort is te vinden in uitgestrekte bossen, afgewisseld met heide, boerenland en in de grote steden. De buizerd staat bekend als opportunist en is hierdoor niet gebonden aan een specifiek (jacht)biotoop. Het is daarom waarschijnlijk dat buizerds binnen het plangebied en langs de ruigtestroken van het plangebied jagen. Van de buizerd is echter geen nest aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn geen aanwijzingen waargenomen waaruit blijkt dat deze soort een nestplaats heeft binnen het plangebied. Het plangebied kan echter wel dienen als foerageergebied. De soort is volgens de bestaande gegevens regelmatig aangetroffen binnen en in de directe omgeving van het plangebied. De buizerd heeft in een open gebied waarschijnlijk een groter territoria dan in een besloten gebied. Het plangebied betreft een open gebied en zal in het gehele leefgebied van de buizerd geen essentieel onderdeel zijn van het foerageergebied van de buizerd. In de directe omgeving zijn voldoende vergelijkbare terreinen aanwezig van voldoende omvang.

Volgens de bestaande gegevens zijn enkele huismussen waargenomen in de omgeving van het plangebied. Er is tevens een gierzwaluw foeragerend waargenomen buiten het plangebied. Huismussen en gierzwaluwen zijn vogels die nestelen in holtes in bebouwing. Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig waarin huismussen en gierzwaluwen kunnen nestelen. Om deze reden kan worden uitgesloten dat verblijfplaatsen van deze soorten zullen worden aangetast.

Het plangebied kan wel dienen als foerageergebied voor de huismus. Echter is in de omgeving geschikter foerageergebied aanwezig, zoals de erven van omliggende boerderijen waar de verblijfplaatsen van de huismus worden verwacht. Deze zullen niet worden aangetast of worden verstoord door het planvoornemen.

Gierzwaluwen vliegen en foerageren over zeer grote oppervlaktes, waardoor het plangebied geen essentieel onderdeel van het foerageergebied zal betreffen. In de directe omgeving zijn voldoende vergelijkbare terreinen aanwezig. Er zijn tevens geen huismussen en gierzwaluwen waargenomen tijdens het veldbezoek.

Grote gele kwikstaart is volgens de bestaande gegevens twee maal overvliegend waargenomen in de omgeving van het plangebied. De grote gele kwikstaart broed graag naast of vlak bij stromend water in een nis in een muur of onder een brug. Tevens foerageert deze vogelsoort het liefst langs het water. Het plangebied bevat enkele smalle sloten, waar deze soort mogelijk kan foerageren. Echter bieden deze sloten niet veel dekking en heeft het plangebied een open structuur waardoor het minder geschikt leefgebied betreft voor de grote gele kwikstaart. Het plangebied is ongeschikt als nestlocatie door de afwezigheid van muren, bruggen of boomwortels in of nabij een oever.

De ooievaar is volgens de bestaande gegevens overvliegend en buiten het plangebied ter plaatse waargenomen. Essentieel leefgebied voor deze soort wordt niet verwacht binnen het plangebied vanwege de afwezigheid van geschikte nestlocaties. Het plangebied kan als foerageergebied dienen voor de soort, waardoor deze incidenteel in het plangebied kan voorkomen. Echter zal het planvoornemen vanwege de afwezigheid van nesten en voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving geen negatief effect hebben op de soort.

Roeken broeden in kolonies. Deze bevinden zich vaak in vrijstaande, hoge groepen bomen, nabij snelwegen, treinsporen of kanalen. Er dienen graslanden in de omgeving aanwezig te zijn waar deze soort foerageert. Het plangebied is geschikt als foerageergebied. Er is echter in de directe omgeving voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van grasland en akkerland, waardoor het plangebied geen essentieel foerageergebied betreft voor de roek. In het plangebied zijn tevens geen nesten van deze soort aangetroffen. De meest geschikte bomen om als nestplaats te dienen staan buiten het plangebied en zullen niet worden aangetast door het planvoornemen.

De havik is eenmalig waargenomen nabij de Oude Leij. Deze soort nestelt meestal hoog in de kroon van een loof- maar meestal van een naaldboom. In het plangebied zijn de bomen relatief klein en er zijn geen naaldbomen aanwezig. Er zijn tevens geen nesten aangetroffen van de havik. Essentieel leefgebied voor deze soort wordt niet verwacht binnen het plangebied vanwege de afwezigheid van geschikte nestlocaties. Het plangebied kan als foerageergebied dienen voor de soort, waardoor deze incidenteel in het plangebied kan voorkomen. Echter zal het planvoornemen vanwege de beperkte nestgelegenheid voor de havik geen negatief effect hebben op de soort. Het plangebied zal niet dienen als essentieel leefgebied van de havik.

De sperwer is volgens de bestaande gegevens waargenomen in de omgeving van het plangebied. Deze soort broedt met name in bossen, meestal in een dicht jong bos met naaldbomen. Het liefst in halfopen landschappen. Het plangebied is zeer open en de houtwal bevat met name struiken en jonge wilgen en er ontbreken naaldbomen. Een functie van het plangebied als leefgebied van sperwer is daardoor uitgesloten.

Volgens de bestaande gegevens is de ransuil eenmalig waargenomen in de omgeving van het plangebied. Deze soort komt voor in diverse leefgebieden, van agrarische gebieden tot open bos, parken en moerasgebieden. De soort broedt en roest bij voorkeur in naaldbomen vanwege voldoende dekking. Binnen het plangebied zijn geen naaldbomen aanwezig. De houtwal grenzend aan het plangebied bevat enkele bomen en struiken die niet veel dekking bieden. De soort kan foerageren in het plangebied, waardoor deze incidenteel in het plangebied kan voorkomen. Echter worden broedsels van de ransuil niet in of grenzend aan het plangebied verwacht. Het plangebied zal niet dienen als essentieel leefgebied van de ransuil.

De steenuil is volgens de bestaande gegevens eenmalig waargenomen in de omgeving van het plangebied. Deze soort komt vooral voor in kleinschalige cultuurlandschappen met een variatie aan houtwallen, heggen, weiljes en knoestige bomen. De soort broedt in holtes van bomen en in nissen van gebouwen en schuren. Tevens broedt de steenuil in speciale nestkasten. Binnen en op de grens met het plangebied zijn geen bomen met geschikte holtes aangetroffen waar de steenuil in kan broeden. Tevens is het plangebied door het intensieve beheer maar beperkt geschikt als foerageergebied voor de soort, door de beperkte aanwezigheid van een combinatie van korte en verruigde vegetatie. Het plangebied zal door de voorgenoemde redenen geen essentieel onderdeel zijn van het leefgebied van de steenuil.

De kerkuil is volgens de bestaande gegevens eenmalig overvliegend waargenomen nabij de Rijksweg ten noordoosten van het plangebied. De kerkuil leeft in halfopen tot open cultuurlandschappen met diverse landschapselementen zoals houtwallen, heggen en bosjes. Deze soort nestelt met name in speciale nestkasten, vaak in schuren of stallen, en heel incidenteel in boomholten. In het plangebied zijn geen geschikte nestlocaties aanwezig voor de soort, door de afwezigheid van bomen met geschikte holtes en de afwezigheid van nestkasten. Het plangebied kan onderdeel zijn van het foerageergebied van de kerkuil, maar zal niet essentieel zijn.

Wespendief is net als de kerkuil eenmalig overvliegend waargenomen volgens de bestaande gegevens in de omgeving van het plangebied. Deze soort komt voor in loofbossen, gemengde bossen met open plekken, heide en graslandjes. Tevens komt de wespendif voor in moerasbos en kleinschalig cultuurland met bos. De soort nestelt in de kruin van hoge loof- of naaldbomen. Het plangebied is gelegen in een relatief open gebied, met bos op meer dan één kilometer afstand. Er zijn geen nesten aangetroffen van de wespendif. Essentieel leefgebied voor deze soort wordt niet verwacht binnen het plangebied vanwege de afwezigheid van geschikte nestlocaties. Het plangebied kan als foerageergebied dienen voor de soort, waardoor deze incidenteel in het plangebied kan voorkomen. Echter zal het planvoornemen vanwege de beperkte nestgelegenheid voor de wespendif geen negatief effect hebben op de soort. Het plangebied zal niet dienen als essentieel leefgebied van de wespendif.

Door de aanwezigheid van een houtwal en enkele bomen op de grens met het plangebied, waar mogelijk algemene vogels zonder jaarrond beschermd nest in kunnen verblijven, dient rekening te worden gehouden met algemeen beschermde vogels in het broedseizoen. Broedvogels zijn beschermd gedurende het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen.

Effectenanalyse

Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten aangetroffen binnen de invloedssfeer van het plangebied die duiden op de aanwezigheid van jaarrond beschermd rust- en nestplaatsen. De aanwezigheid van broedende vogels met een jaarrond beschermd nest is uit te sluiten.

Tijdens het oriënterend veldbezoek zijn geen nesten van algemene vogelsoorten aangetroffen zonder jaarrond beschermd nest. Echter kunnen deze wel aanwezig zijn. Men dient daarom tijdens de uitvoeringsfase rekening te houden met de aanwezigheid van algemeen voorkomende broedvogels tijdens het broedseizoen. Alle broedgevallen zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat broedende vogels niet zodanig opzettelijk verstoord worden gedurende het broedseizoen dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in het geding komt. Er dient buiten het broedseizoen te worden gewerkt om overtreding van de verbodsbepaling inzake de Wet natuurbescherming te voorkomen. Indien toch tijdens het broedseizoen zal te worden gewerkt, dient er van te voren een broedvogelcheck uitgevoerd te worden.

3.7 Amfibieën en reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep zijn geen bestaande waarnemingen bekend van amfibieën en reptielen die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming (Habitatrichtlijn soorten art. 3.5 en Andere soorten art. 3.10 Wnb).

Het plangebied is tevens ongeschikt voor beschermde amfibieën en reptielensoorten. Door het intensieve beheer, de onvoldoende aanwezige dekking en de afwezigheid van geschikt voortplantingswater worden er geen beschermde soorten amfibieën en reptielen verwacht binnen het plangebied. Daarnaast zullen de watergangen die binnen het plangebied aanwezig zijn behouden blijven. Daarnaast zal door de aanleg van enkele poelen in een ecologische verbindingszone binnen het plangebied, mogelijk nieuw leefgebied worden gecreëerd voor beschermde amfibieën.

Wel komt de gewone pad in de omgeving voor volgens de bestaande gegevens. Deze soort is echter in Noord-Brabant vrijgesteld, indien het ruimtelijke ingrepen betreft. De zorgplicht is echter ten alle tijden van toepassing.

Effectenanalyse

Het voorkomen van beschermde amfibieën en reptielen is op voorhand uitgesloten, gelet op het ontbreken van geschikt biotoop en op basis van bestaande verspreidingsgegevens. Nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde amfibieën en reptielen is niet noodzakelijk.

3.8 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

Binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep zijn geen bestaande waarnemingen bekend van vissen die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming (categorie Habitatrictlijn soorten art. 3.5 en Andere soorten art. 3.10 Wnb).

De voorgenomen ingreep betreft de aanleg van een zonnepark, waarbij de bomen en watergangen behouden zullen blijven. De werkzaamheden hebben geen externe werking op het naastgelegen water. Voor de realisatie van deze voorgenomen plannen is nader onderzoek naar beschermde vissen derhalve niet noodzakelijk.

Effectenanalyse

Negatieve effecten op beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten, doordat de voorgenomen ingreep geen (externe) effecten zal hebben op geschikt leefgebied. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

3.9 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep zijn geen bestaande waarnemingen bekend van ongewervelden, die beschermd zijn conform de Wet natuurbescherming (categorie Habitatrictlijn soorten art. 3.5 en Andere soorten art. 3.10 Wnb).

Beschermde soorten ongewervelden zijn doorgaans zeldzame soorten met zeer specifieke habitateisen en een gering verspreidingsgebied. Gelet op de aard en inrichting van het plangebied, is het ongeschikt als essentieel leefgebied voor beschermde ongewervelden.

Effectenanalyse

Het voorkomen van beschermde ongewervelden binnen het plangebied is op voorhand uitgesloten, op basis van bestaande verspreidingsgegevens en het ontbreken van geschikt biotoop. Nader onderzoek naar beschermde ongewervelden is niet noodzakelijk.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

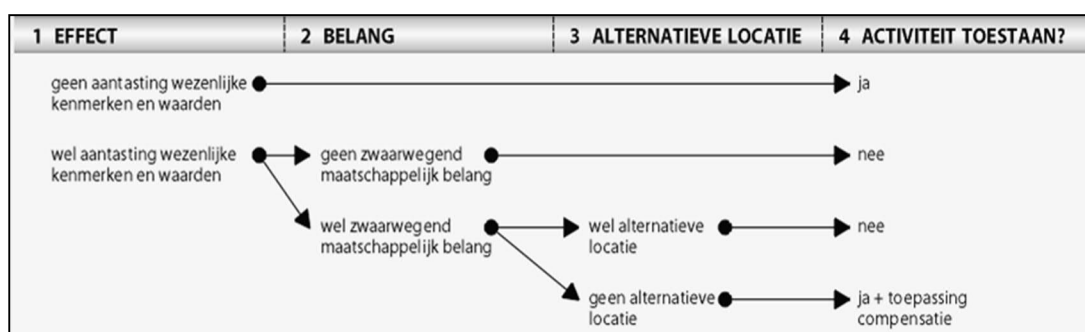
Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd, bestaat uit:

- provinciaal beleid:
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN);
 - Natuurnetwerk Brabant (NNB).

Het Natuurnetwerk Nederland is op provinciaal niveau uitgewerkt tot het provinciale natuurnetwerk met kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden, beheergebieden en robuuste ecologische verbindingzones. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het beleidskader van het NNB (Natuurnetwerk Brabant) is provinciaal vastgelegd in de interim omgevingsverordening.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dienen te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN, uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren.

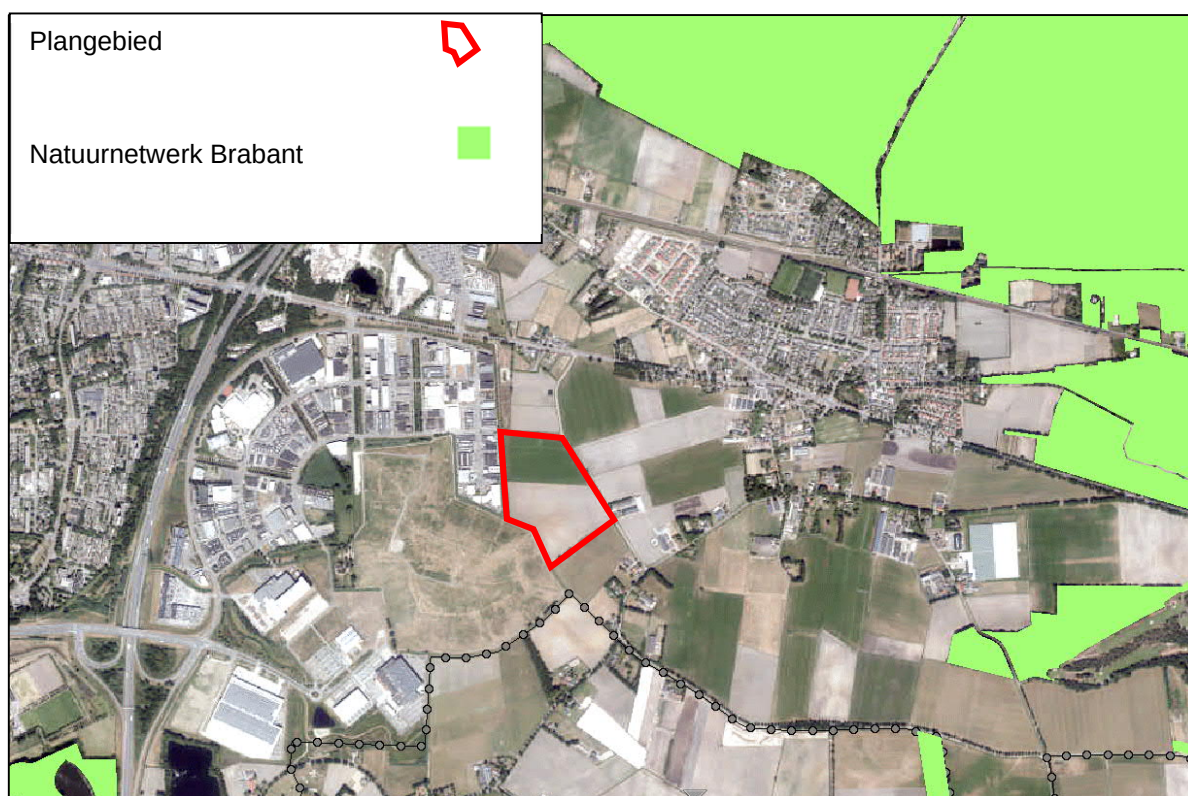
Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNB-gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij- procedure'. In provincie Brabant is de externe werking van het NNB van toepassing. Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

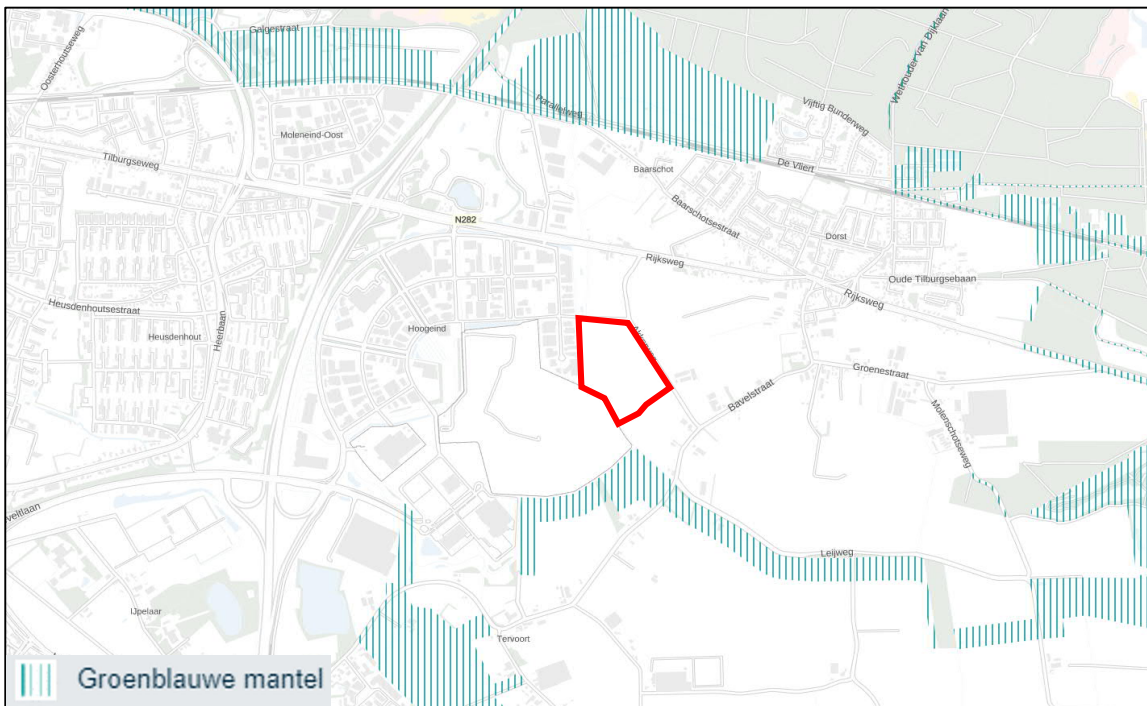
Figuur 4.1 Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

4.2 Inventarisatie

Het plangebied zelf is geen onderdeel van het NNB (figuur 4.2). Wel bevinden zich gebieden met deze status in de omgeving van het plangebied. Ten noorden en oosten van het plangebied op een afstand van circa 1,1 – 1,4 km is een NNB-gebied gelegen, zoals het gebied Boswachterij Dorst. Daarnaast is er een ecologische verbindingszone ten zuiden van het plangebied gelegen op een afstand van circa 120 meter. Deze verbindingszone is aangelegd voor de boomkikker en verbindt de Molenschotse Heide met de Chaamse Bossen. Daarnaast is het plangebied geen onderdeel van de groenblauwe mantel, figuur 4.3.

Figuur 4.2 Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland en de EVZ (ecologische verbindingszone).

Figuur 4.3 Ligging van het plangebied ten opzichte van de Groenblauwe mantel.

4.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied bevindt zich niet binnen de begrenzing van het NNB of de groenblauwe mantel, waardoor ruimtebeslag op voorhand is uitgesloten. Gelet op de afstand tot het NNB gebied en de ligging van het plangebied in agrarisch gebied, tussen een bedrijventerrein en het dorp Dorst, zijn effecten vanuit de externe werking niet aan de orde. Mogelijke effecten, zoals licht- of geluidsverstoring, reiken maar tot een aantal honderd meters. Het plangebied is op een dergelijke afstand gelegen dat er geen negatief effect op de NNB-gebieden kan optreden. Er zijn geen belemmeringen vanuit provinciaal natuurbeleid aan de orde en het nemen van nadere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

4.4 Conclusie

Omdat het plangebied geen deel uit maakt van het NNB, is ruimtebeslag op voorhand uitgesloten. Tevens is er geen sprake van effecten vanuit een externe werking. Er zijn derhalve geen belemmeringen vanuit het provinciaal beleid en er is geen noodzaak tot een nadere procedure in de vorm van een 'nee, tenzij-toets'. Daarnaast is, gelet op de ligging buiten de begrenzing, er geen noodzaak voor een nadere uitwerking van het 'ja, mits principe' ten behoeve van de Groenblauwe mantel.

5 Conclusies

5.1 Wet natuurbescherming: onderdeel Natura 2000-gebieden

Significante negatieve effecten van de voorgenomen ontwikkeling, zoals verdroging, verontreiniging, optische-, licht- en geluidsverstoring, zijn op voorhand uitgesloten. Er is geen noodzaak tot een nadere beschouwing op deze effectindicatoren. Er is geen noodzaak voor het uitwerken van een zogenaamde Voortoets.

Bij de uitvoering van de werkzaamheden wordt zeer waarschijnlijk gebruik gemaakt van verschillend materieel dat gepaard gaat met stikstofemissie. Aangezien een gedeelte van stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden voorkomen binnen een straal van 25 km afstand vanaf het plangebied, is niet uit te sluiten dat er geen effecten optreden door de voorgenomen plannen. Een stikstofdepositieberekening is noodzakelijk om de mogelijke effecten van stikstofdepositie inzichtelijk te maken. Voor de gebruiksfase is geen berekening noodzakelijk.

5.2 Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

De Wet natuurbescherming biedt mogelijk belemmeringen voor de herontwikkeling op de locatie in Dorst, gemeente Oosterhout. Er zijn soorten aanwezig of te verwachten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ontwikkeling die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming. Mogelijkerwijs worden deze soorten negatief beïnvloed. Dit betreft de volgende beschermde soorten en/of functies van het plangebied voor beschermde soorten:

- De houtwal grenzend aan het plangebied en de watergangen binnen het plangebied kunnen functioneren als vliegroute voor vleermuizen met beschermingsregime Habitatrichtlijn art. 3.5 Wnb. De voorgenomen werkzaamheden worden op een korte afstand tot de watergangen en houtwal uitgevoerd. Op de te behouden houtwal en watergangen kan mogelijk verstoring optreden tijdens de aanlegfase in de vorm van lichtverstoring (door de inzet van bouwlampen) of geluidsverstoring (door de inzet van zwaar materieel). Dit dient te worden voorkomen door tijdens de schemer en in de nacht geen werkzaamheden uit te voeren. Mits de hierboven genoemde maatregelen in acht worden genomen, is aanvullend onderzoek naar vleermuizen niet noodzakelijk.

Uitvoeringsperiode

Tijdens de uitvoeringsfase dient men rekening te houden met de aanwezigheid van broedvogels tijdens het broedseizoen. Alle broedgevallen zijn gedurende deze periode beschermd. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot augustus. Echter, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden, kan deze periode eerder of later beginnen en eindigen. Van belang is dat broedende vogels niet zodanig opzettelijk verstoord worden dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in het geding komt.

We adviseren dan ook de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren om mogelijke overtredingen van verbodsbepaling inzake de Wet natuurbescherming te voorkomen.

In tabel 6.1 is samengevat voor welke soorten of soortgroepen het plangebied geschikt wordt geacht en waarvoor in een vervolg aanvullende soortgerichte inventarisaties nodig zijn om aan- of afwezigheid aan te tonen, waardoor eventuele effecten van de werkzaamheden bepaald kunnen worden.

Tabel 6.1 *Mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten, mogelijke effecten en het vervolg*

Soort(groep)	Geschikt biotoop	Mogelijke effecten	Noodzaak tot vervolgonderzoek
Vleermuizen	Houtwal en watergangen	Aantasting of verstoring vliegroute	Voorkomen aantasting vliegroute door enkel overdag de werkzaamheden uit te voeren. Mits deze maatregelen in acht worden genomen, is aanvullend onderzoek naar vleermuizen niet noodzakelijk.
Overige broedvogels	In vegetatie, watergangen of op de bodem	Aantasting nesten	Voorkomen aantasting nesten in broedseizoen (globaal maart-augustus)

Algemene maatregelen (zorgplicht)

Naast bepalingen voor specifiek aangewezen soorten geldt krachtens artikel 1.11 (lid 1 & 2) van de Wet natuurbescherming, de algemene zorgplicht voor alle in het wild levende dieren en planten alsmede voor hun directe leefomgeving. Via deze wet wordt eenieder medeverantwoordelijk gesteld voor de zorg en bescherming van flora en fauna en dient men geen handelingen uit te voeren die opzettelijk soorten kunnen verwonden of doden.

5.3 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied bevindt zich niet binnen de begrenzing van het NNB of de Groenblauwe mantel, waardoor ruimtebeslag op voorhand is uitgesloten. Gelet op de aard van het project, de kleinschaligheid van de ingreep, de ligging van het plangebied te midden van agrarisch gebied, tussen een bedrijventerrein en het dorp Dorst, en de afstand tot het NNB, zijn versturende en versnipperende effecten vanuit een externe werking eveneens niet aan de orde. Nadere vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

6 Kansen voor biodiversiteit

Los van de eventuele verplichtingen vanuit de wetgeving biedt dit project kansen om de lokale biodiversiteit te versterken. Bovendien is in onze maatschappij een toename aan bewustzijn met betrekking tot biodiversiteit te zien. Naast de intrinsieke waarde van biodiversiteit, wordt het belang van biodiversiteit voor ons mensen steeds duidelijker. Dit past bij een duurzame gebiedsontwikkeling, het versterken van de (landschappelijke) identiteit en het realiseren van een gezonde en levendige omgeving waar zowel mens, plant als dier zich prettig voelt.

Voor de ontwikkeling van het zonnepark zien wij kansen voor diverse soorten flora en fauna. Hieronder zullen wij de belangrijkste kansen benoemen die een positieve bijdrage kunnen leveren voor natuur binnen en rondom het plangebied. Niet alle kansen zijn altijd mogelijk. Mogelijk zijn er tegenstrijdige ambities, zoals bijvoorbeeld de verdichtingsopgave voor de bebouwing versus de ruimte voor groen. Een goede balans is echter belangrijk.

Hieronder volgen puntsgewijs tips om de lokale biodiversiteit voor projectlocatie Oosterhout te versterken:

In het westen van het plangebied is een ecologische verbindingszone in het plan opgenomen. Het betreft een strook van circa 15 meter doorsnede, waarin drie poelen worden gerealiseerd en waarin een houtsingel van 3 meter breed en een aangrenzende braamstruweel is voorzien. Nabij de poelen is de doorsnede van de ecologische verbindingszone circa 25 meter breed.

Door de aanleg van een ecologische verbindingszone met enkele poelen kan het terrein een geschikter leefgebied vormen voor amfibieën, zoals de bruine kikker, gewone pad, poelkikker, boomkikker en Alpenwatersalamander. Tevens kunnen onder andere kleine marterachtigen zoals de wezel en bunzing gebruik maken van de zone door de dekking en foerageergebied die de houtsingel en poelen kunnen bieden aan deze soort(groep).

In de strook kan een meer divers landschap worden gecreëerd door middel van beplanting en oppervlaktewater. Zo kan er een overgang worden gemaakt van een bosje of houtwal naar vochtig bloemrijk grasland en een ondiepe poel. Hierdoor wordt er dekking geboden aan diverse soorten, kunnen insecten gebruik maken van de bloemrijke omgeving en is voor amfibieën een beter leefgebied gecreëerd. Het is echter van belang dat het gebied dan goed wordt beheerd en in verbinding moet staan met andere gebieden, zonder dat er te veel verkeersslachtoffers kunnen vallen. Om deze verbinding te realiseren, kan er bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van amfibieëntunnels die onder de wegen door worden gelegd.

Natuur inclusief bouwen

Vanuit de omgeving van het plangebied en het natuurlijk ingerichte perceel ten noorden van het plangebied kan er een fijnmazig netwerk opgebouwd worden dat de natuur tevens het zonnepark en de ecologische verbindingszone intrekt.

- Faunavoorzieningen als insectenhôtels, marterboxen en egelhuisjes aanbrengen.
- Kies voor doelsoorten, in dit geval bijvoorbeeld de poelkikker, boomkikker, Alpenwatersalamander en kleine marterachtigen.
- De basis is een gezonde bodem, in dit geval geeft een schralere bodem een bloemrijker resultaat.

- Gebruik inheemse, streekeigen beplanting, biologisch geteeld zonder gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen.
- Gemengde hagen en benader met houtwallen natuurlijke bosranden: houtwallen met bomen, heesters en ruigtestrook die overgaat in bloemrijk grasland.
- Gemengde boomsoorten, gemengde hagen en veel wilde bloemen die door goede soortensamenstelling zorgen voor een zeer lange bloeiperiode in het gebied.
- Natuurlijk ingerichte poelen passen perfect bij het herstel van het landschap en geeft een boost aan biodiversiteit, omdat het tal van andere soorten aantrekt.
- Bloemrijke bermen en graslanden, gebruik alleen streekeigen, inheemse zaden-mengsels die passen bij het type bodem.
- Keuze van beplanting die zorgt voor een lang bloeiseizoen. Zorg naast voedsel voor vlinders, wilde bijen en andere insecten, ook voor voldoende drachtplanten (voedsel voor rupsen) en schuil- en overwinteringsmogelijkheden (hagen, houtwallen, dood hout, stukken kale grond, strooisellaag en stapstenen).
- Tussen de zonnepanelen in het zonnepark voldoende ruimte open houden voor afwisseling met struiken en kruidige vegetatie en zodat er voldoende vocht bij de grond kan komen. Kruidige vegetatie kan worden ingezaaid met een inheems kruidenmengsel.
- Hoge positie van de zonnepanelen zodat schapen overal kunnen grazen of het maaien van de vegetatie overal goed kan plaatsvinden en er overal licht bij kan komen.
- Koppel een groenbeheerplan aan het ontwerp waarin ecologisch beheer de standaard is. Dat wil zeggen maaien en afvoeren fasen in ruimte en tijd. Laat bij elke maai- en snoeibeurt stukken vegetatie ongemoeid (ook in de winter) en rouleer deze stukken. Stem het beheerplan af met de toekomstige beheerder.

Kansen voor soorten

De poelen die gerealiseerd gaan worden in de ecologische verbindingszone kunnen voor onder andere de poelkikker geschikt worden gemaakt. Er kan worden gezorgd voor zonnige, flauw aflopende, onbegroeide oevers bij het realiseren van de poelen. Daardoor worden de poelen interessant als geschikt voortplantingswater voor de soort. Daarnaast dienen er delen in het gebied aanwezig zijn waar natuurlijke dekking aanwezig is. De geplande houtsingel en braamstruweel kunnen mogelijk daarvoor dienen binnen het plangebied.

Om de poelen ook geschikt te maken voor andere (beschermde) amfibieën, zoals de boomkikker en Alpenwatersalamander, is het ook noodzakelijk dat naast een zonnige onbegroeide oever, tevens plekken met begroeiing op de oever worden gecreëerd. Deze begroeiing kan dienen als dekking en een locatie om eitjes op af te zetten. Tevens zorgen waterplanten voor zuurstof in het water en biedt het kansen voor een goede waterkwaliteit in de poel. Voor zowel de boomkikker als Alpenwatersalamander is voldoende dekking op het land tevens noodzakelijk om als geschikt landhabitat voor de soorten te dienen om in te overwinteren. Deze soorten komen met name voor in bos en struweel, waar voor de boomkikker vooral zonnig gelegen zoom- en mantelvegetaties, meerjarige kruiden en braamstruwelen van belang zijn. De Alpenwatersalamander vindt dekking in houtwallen en heggen onder bijvoorbeeld hout, mos en stenen en in holten.

Voor de boomkikker is het tevens interessant om de ecologische verbindingzone als geschikt leefgebied aan te leggen, aangezien er tevens voor de boomkikker een ecologische verbindingzone aanwezig is ten zuiden van het plangebied. Deze verbindingzones kunnen op elkaar aansluiten en een groter leefgebied voor de soort creëren.

De ecologische verbindingzone kan tevens voor kleine marterachtigen een onderdeel van het leefgebied gaan dienen, indien gezorgd wordt voor voldoende dekking en foerageergebied. De houtsingel vormt een lijnvormige landschapselement vormen voor kleine marterachtigen, waarmee leefgebied kan worden verbonden en daarnaast tevens als leefgebied kan dienen. Door in de houtsingel voldoende beplanting te plaatsen waarbij de vegetatie tevens tot aan de grond komt, kunnen kleine marterachtigen hier dekking vinden maar ook voedsel. Daarnaast wordt geadviseerd takkenrillen te plaatsen, waardoor ze ook rustplaatsen kunnen vinden. Tevens kunnen (gedeeltelijke) groene oevers van de poelen als geschikt foerageergebied dienen, voor met name de bunzing en hermelijn.

Voor onder andere het konijn kan het plangebied als onderdeel van het leefgebied dienen. Er wordt geadviseerd om in het planvoornemen het leefgebied van deze en andere algemene grondgebonden zoogdieren te behouden of te creëren. Dit kan door in het terrein kleinschalig grasland te combineren met houtwallen en hagen. De hollen van het konijn kunnen tevens mogelijk weer in gebruik genomen worden door kleine marterachtigen als voortplantingsplaats.

Betrekken lokale partijen

Voor integrale ontwikkeling is het mogelijk de ambities van lokale groene partijen op te halen. Het IVN Mark & Donge, de insectenwerkgroep, of de Natuur en Milieuvereniging Markkant (Breda) kunnen hierbij betrokken worden, gezien de lokale gebiedskennis die zij hebben.

Referenties

Aanpak stikstof. Ingezien van

<https://www.aanpakstikstof.nl/actueel/nieuws/2021/06/18/stikstofwet-gaat-in-per-1-juli-2021> op 12 augustus 2021.

Interim omgevingsverordening Noord-Brabant. Ingezien van

<https://noord-brabant.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9930InterimOvr-va01> op 12 augustus 2021

Natura 2000-gebieden Noord-Brabant. Ingezien van

https://geocontent.rvo.nl/Natura2000/Overzichtskaart/index.html?provincie=Noord_Brabant op 11 augustus 2021.

Natuurbeheerplan Provincie Noord-Brabant. Ingezien van

<https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan> op 11 augustus 2021.

NDFF Database voorkomende beschermde diersoorten. Ecogrid. Ingezien van

<https://www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul#6> op 10 augustus 2021.